

Γιάννης Ε. Κουγιουμουτζάκης
Καθηγητής Αναπτυξιακής Ψυχολογίας και
Επιστημολογίας της Ψυχολογίας

ΛΙΕΥΘΥΝΣΗ

Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών
Φιλοσοφική Σχολή
Παν/μιο Κρήτης
Πανεπιστημιούπολη Ρεθύμνου
74 100, Ρέθυμνο
Κρήτη

Τηλέφωνα: (Γραφείου): 28310-77 238

(Εργαστηρίου): 28310-77 210

Fax: (Τμήματος): 28310-77 222

e-mail: gkugium@phl.uoc.gr

1. Βιογραφικά στοιχεία

Ο Δρ. Γιάννης Κουγιουμουτζάκης είναι καθηγητής Αναπτυξιακής Ψυχολογίας και Επιστημολογίας της Ψυχολογίας στο Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κρήτης, στο οποίο διδάσκει από το 1987. Σε καθηγητή εξελίχθηκε το 2000 (ΦΕΚ διορισμού 10/18-1-2001 τ. ΝΠΔΔ). Σπούδασε ψυχολογία (B.A.) στο Τμήμα Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου της Uppsala, στο οποίο εκπόνησε τη διδακτορική του διατριβή στην αναπτυξιακή ψυχολογία (Ph.D.), με θέμα: *The origin, development and function of the early infant imitation* (1985). Μεταδιδακτορικός ερευνητής στην UNESCO (1985) και στον Τομέα Κοινωνικής Ιατρικής, Σχολή Επιστημών Υγείας, Παν/μιο Κρήτης (1987-1989).

Υπηρέτησε ως πρόεδρος του Τμήματος Φ.Κ.Σ. (2004-2006), μέλος της Συγκλήτου (1991-1992, 2004-2006), ιδρυτής και διευθυντής του Εργαστηρίου Ψυχολογίας (1989-σήμερα), διευθυντής του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών *Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη* (2010-σήμερα), πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής ίδρυσης και λειτουργίας του Συμβουλευτικού Κέντρου Φοιτητών στο Ρέθυμνο και στο Ηράκλειο και μέλος πολλών επιτροπών του Παν/μίου Κρήτης και του Τμήματος Φ.Κ.Σ. από το 1989 έως σήμερα.

Μέλος του *Centre for Advanced Study*, Norwegian Academy of Sciences and Letters (1993-σήμερα) και του *Perception Movement Action*, Research Consortium, University of Edinburgh (2008-σήμερα). Προσκεκλημένος κύριος ομιλητής (invited key note speaker), μετά από πρόταση της Βρετανικής Ψυχολογικής Εταιρείας, στο ετήσιο Συνέδριο του Developmental Psychology Section (Birmingham, 10-13/9/1993). Ειδική αναφορά του Desmond Morris, σε επιστημονική ταινία του BBC, στο ερευνητικό του έργο - μίμηση με νεογνά ηλικίας 10-45 λεπτών (*The Human Animal*, Programme 5, *The Immortal Genes*, Wednesday, 24th August 1994, BBC1-BBC Natural History Unit).

Με εισηγήσεις και τεκμηρίωση του Γ. Κουγιουμουτζάκη προς τη Σύγκλητο αναγορεύτηκαν ομόφωνα Επίτιμοι Διδάκτορες του Παν/μίου Κρήτης: α) ο καθηγητής Ψυχολογίας του Παν/μίου του Εδιμβούργου *Colwyn Trevarthen* (1996), β) ο καθηγητής Ψυχολογίας του Παν/μίου της Νέας Υόρκης *Jerome Bruner* (2002) και γ) ο συνθέτης *Μιχαήλ (Μίκης) Θεοδωράκης* (2005).

Τα θεωρητικά και ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζονται κυρίως στην ανθρώπινη ανάπτυξη και δευτερευόντως στην επιστημολογία της ψυχολογίας και στην ψυχολογία της τέχνης.

2. Ερευνητικό έργο

Η έρευνα του Γ. Κουγιουμουτζάκη έχει επικεντρωθεί στην ανάπτυξη:

α) της μίμησης, του ρυθμού, της ρυθμικής μίμησης, της αριθμητικής ικανότητας και του χιούμορ κατά τη νεογνική και τη βρεφική ηλικία, σε μη δίδυμα και δίδυμα βρέφη,

β) της φαντασίας (φανταστικοί σύντροφοι) κατά τη νηπιακή ηλικία και

γ) της φιλίας και της συμπάθειας κατά την παιδική και την εφηβική ηλικία.

Ερευνητική εμπειρία από το 1979 έως σήμερα:

- 1979-1985: Εργαστήριο Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, Παν/μιο Uppsala.
- 1985 Μεταδιδακτορικός Ερευνητής στην UNESCO Πρόγραμμα της Σουηδικής και της Ελληνικής Εθνικής Επιτροπής UNESCO (UNESCO ΕΔ/SPO/85/316/1/23, 13/5/1985) (Αύγουστος- Δεκέμβριος).
- 1987-σήμερα: Συνεχής ερευνητική δραστηριότητα στα Τμήματα Φ.Κ.Σ. και Ψυχολογίας, Παν/μιο Κρήτης.
- 1987-1989: Ερευνητής στον Τομέα Κοινωνικής Ιατρικής του Τμήματος Ιατρικής του Παν/μίου Κρήτης – Πρόγραμμα Δημόσια Υγεία-Εκπαίδευση των Προγραμμάτων Πρωτοβάθμιας Περίθαλψης (Καθηγητής Μ. Φιορέτος), στη μελέτη *Εγκαιρη ανίχνευση νευροκινητικής ανωριμότητας και απορρέουσας δυσλειτουργίας στο Σχολείο, σε παιδιά της Α' σχολικής ηλικίας*.
- 1998-1999: Συνεργάτης σε πρόγραμμα του Τομέα Κοινωνικής Ιατρικής του Τμήματος Ιατρικής του Παν/μίου Κρήτης – Πρόγραμμα της 5ης Διεύθυνσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο: *Handling Alzheimer's Disease in well defined primary health care areas of 3 European Distant Regions*.
- Επισκέψεις για ενημέρωση και ερευνητικές συνεργασίες στα ψυχολογικά εργαστήρια των συναδέλφων G. Butterworth (University of Sussex), V. Reddy (University of Portsmouth), L. Murray (University of Redding), C. Trevarthen and D. Lee (University of Edingburgh) (Σεπτέμβριος, 1993), Μ. Κούκου (University of Bern, Ιούνιος, 1994), S. Bråten (University of Oslo, Αύγουστος 1994), C. Trevarthen και V. Reddy (Ιούλιο 2000) και J. Nadel (CNRS, Paris, Μάιος, 2001).

Ο Γ. Κουγιουμουτζάκης **έχει εποπτεύσει** τις ακόλουθες εννέα (9) διδακτορικές διατριβές:

- Αντωνακάκης Δ. (2012). *Επικοινωνιακή μουσικότητα: Ρυθμικές μιμήσεις και συρρυθμίες στις αλληλεπιδράσεις βρεφών-μητέρων*.
- Πατεράκη Μ. (2011). *Μίμηση στις αλληλεπιδράσεις δίδυμων διζυγωτικών βρεφών μεταξύ τους και με τη μητέρα*.
- Πρατικάκη Α. (2009). *Μίμηση και συγκινήσεις στις αλληλεπιδράσεις βρεφών-παππούδων και βρεφών-γιαγιάδων*.
- Μαζοκοπάκη Κ. (2007). *Οι ρίζες της μουσικότητας: Η ανάπτυξη των επικοινωνιακών μουσικών ρυθμών από τον 2ο μέχρι τον 10ο μήνα*.
- Παπασταθόπουλος Ε. (2004). *Πλάσματα του αέρα: Οι φανταστικοί σύντροφοι σε κορίτσια προσχολικής ηλικίας*.
- Μαρκοδημητράκη Μ. (2003). *Η Ψυχολογία των Διδύμων. Μίμηση και Συναισθήματα σε ένα ζεύγος ετεροζυγωτικών διδύμων*.
- Σεμιτέκολου Μ.-Ε. (2002). *Η ανάπτυξη των δυαδικών και των τριαδικών παιγνιωδών αλληλεπιδράσεων μεταξύ γονέων-βρεφών από τον 7ο έως τον 12ο μήνα*.
- Βιταλάκη Ε. (2002). *Μίμηση στις φυσικές αλληλεπιδράσεις γιαγιάς-βρέφους και μητέρας-βρέφους από τον 2ο μέχρι τον 10ο μήνα*.

- Τσούρτου Β. (1998). *Πειραματική μελέτη της ανάπτυξης του οπτικο-ακουστικού συντονισμού κατά τη βρεφική ηλικία.*

Έχει **εποπτεύσει** τις ακόλουθες τέσσερις (4) διπλωματικές εργασίες (Masters), στο πλαίσιο του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών *Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη*, Τμήμα Φ.Κ.Σ.:

- Ρουσσάκη Χ. (2012). *Διεπιστημονική θεώρηση του χιούμορ.*
- Ζειμπεκάκη Θ. (2011). *Η ανάπτυξη της φιλίας στην παιδική ηλικία.*
- Παναγιωτάκη Μ. (2010). *Η ανάπτυξη της φιλίας στην εφηβεία.*
- Μαρκουλής Α. (2010). *Παράγοντες διαμόρφωσης του αλτρουιστικού προσανατολισμού σε παιδιά ηλικίας 8-12 ετών.*

Ήταν, επίσης, **συν-επόπτης** στις διδακτορικές διατριβές των:

- Δρ. Κοκκινάκη Θ. (1998) Department of Psychology, University of Edinburgh,
- Δρ Παπαληγούρα Ζ. (1998), Department of Psychology, University of Edinburgh,
- Δρ Χελιδόνη Μ. (2009), Τμήμα Ιατρικής, Παν/μιο Κρήτης,
- Δρ Χατζάκη Μ. (2010), Τμήμα Ιατρικής, Παν/μιο Κρήτης.

Η έρευνα του Γ. Κουγιουμουτζάκη και των συνεργατών του έχει χρηματοδοτηθεί από το ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ, ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ Ι, ΕΠΕΑΕΚ Ι, ΠΕΝΕΔ 1994, τον ΕΛΚΕ του Παν/μίου Κρήτης και από το Uppsala University. (βλ. [ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ](#)).

3. Δημοσιεύσεις

- Kugiumutzakis, G. & Trevarthen, C. (in press). Neonatal Imitation. *International Encyclopaedia of Social and Behavioral Sciences*. Elsevier.
- Kugiumutzakis, G. (2012). Shared voices. Commentary on Trevarthen and Bertau. In M.-C. Bertau, M. M. Goncalves and P.T.F. Raggatt, (eds.), *Dialogic Formations. Investigations into the Origins and Development of the Dialogical Self* (pp. 69-82). Charlotte, (NC): Information Age.
- Μαρκοδημητράκη, Μ., Τσούρτου, Β. & Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2012). Η ανάπτυξη και η εκπαίδευση των διδύμων. Στο Χ. Χατζηχρήστου & Η. Μπεζεβέγκη (επ. έκδ.). *Ψυχο-παιδιά: Θέματα ανάπτυξης και εκπαίδευσης των παιδιών στην οικογένεια και στο σχολείο*. Αθήνα: Πεδίο.
- Αντωνακάκης, Δ., Πατεράκη, Μ. & Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2010). Μεταβατικά φαινόμενα και συναισθηματική συνήχιση στην πρώιμη μουσικοθεραπευτική παρέμβαση. Στο Α. Κορνηλάκη, Μ. Κυπριωτάκη & Γ. Μανωλίτσης (επ. έκδ.), *Πρώιμη παρέμβαση, διεπιστημονική θεώρηση* (σελ: 319 – 342). Αθήνα: Πεδίο.
- Mazokopaki, K. & Kugiumutzakis, G. (2009). Infant rhythms: Expressions of musical companionship. In S. Malloch & C. Trevarthen (Eds.). *Communicative Musicality: Exploring the Basis of Human Companionship* (pp. 185-208). Oxford: Oxford University Press.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ., Κακλαμάνη, Σ. Σαραφίδου, Ε., Μαρκοδημητράκη, Μ. & Πατεράκη, Μ. (2009). Χρονικές διάρκειες στη μιμητική αλληλεπίδραση δίδυμων ΔΖ βρεφών. *Παιδί και Έφηβος. Ψυχική Υγεία και Ψυχοπαθολογία*, 11, 1, 9-36.
- Πατεράκη, Μ., Μαρκοδημητράκη, Μ., Κακλαμάνη, Σ. & Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2008). Κατεύθυνση και είδη μίμησης στις αλληλεπιδράσεις δίδυμων ΔΖ βρεφών. *Ψυχολογικά Θέματα*, 14, 65-90.

- Μαρκοδημητράκη, Μ., Πατεράκη, Μ., Κακλαμάνη, Σ. & Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2008). Μίμηση στις αλληλεπιδράσεις διδύμων ΔΖ βρεφών. *Ψυχολογικά Θέματα*, 14, 91-108.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2008). Ψυχολογία εμβρύων, νεογνών και βρεφών: Σύγχρονη αναπτυξιακή έρευνα. *Παιδιατρική*, 71, 5, 331-344.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ., Μαρκοδημητράκη Μ., Αντωνοκάκης, Δ., Πατεράκη Μ. (2008). Από την τέχνη για την τέχνη στην τέχνη για τη ζωή. Χρήση και κατάχρηση της θεωρίας του Piaget. Στο Γ. Ζωγραφίδης & Γ. Κουγιουμουτζάκης (Επ. Έκδ.) *Αισθητική και Τέχνη. Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στη μνήμη Παναγιώτη και Έφης Μιχελή* (σελ. 155-190). Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Papastathopoulos, S. & Kugiumutzakis, G. (2007). The intersubjectivity of imagination: The special case of imaginary companions. In S. Bråten (Ed). *On Being Moved. From Mirror Neurons to Empathy* (pp.219-233). Amsterdam: John Benjamins.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2007). Μίμηση, αριθμοί και ρυθμοί. Στο Γ. Κουγιουμουτζάκη (Επ. Έκδ). *Συμπαντική Αρμονία, Μουσική και Επιστήμη. Στον Μίκη Θεοδωράκη* (σελ. 235-294) Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ., Τσούρτου, Β., Μαρκοδημητράκη Μ. & Σεμιτέκολου, Μ. (2007). Ο τρίτος δρόμος του Piaget και η διαφωνία του με τον Δαρβίνο. *Ψυχολογικά Θέματα*, 11-13, 9-32.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ., Μαρκοδημητράκη Μ., Κοκκινάκη, Θ. (2007). Η θεωρία της έμφυτης διυποκειμενικότητας. Βασικές αρχές. Στο Στ. Χριστογιώργο (Επ. Έκδ.). *Θέματα ψυχοδυναμικής και ψυχοκοινωνικής Παιδοψυχιατρικής. Αφιέρωμα στον Καθηγητή Γιάννη Τσιάντη*. (σελ. 489-523). Αθήνα: Καστανιώτης.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ., Μαρκοδημητράκη Μ., Τσούρτου, Β. (2006). Ψυχανάλυση και Αναπτυξιακή Ψυχολογία: Καιροί συνεργασίας, *Νέα Εστία*, 160, 1795, 1100-1121.
- Μαρκοδημητράκη, Μ. και Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2005). Διεπιστημονική θεώρηση της εγκυμοσύνης των διδύμων. *Ψυχολογία*, 12, 2, 115-132.
- Kugiumutzakis, G., Kokkinaki, T., Markodimitraki, M. & Vitalaki, E. (2005). Emotions in Early Mimesis. In J. Nadel & D. Muir (Eds.). *Emotional Development: Recent Research Advances*, (pp. 161-182). Oxford: Oxford University Press.
- M. Semitekolou & Kugiumutzakis, G. (2005). “Manning-Morton, J. & Thorp, M. (2003). Key Times for play: the first three years. Open University Press, Mc Graw-Hill Education”. *International Journal of Early Years Education*, 13, 1, 81 – 86. (βιβλιοκρισία).
- Μαρκοδημητράκη, Μ., Κουγιουμουτζάκης, Γ. και Κοκκινάκη, Θ. (2005). Όψεις της ανάπτυξης των διδύμων, *Ψυχολογία*, 12, 2, 133-152.
- Βιταλάκη, Ε. & Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2004). Ο κρίσιμος ρόλος της γιαγιάς στη βρεφική ανάπτυξη. *Επιστήμες Αγωγής*, 2, 29-43.
- Τσούρτου, Β. & Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2003). Αναπτυξιακές τάσεις στην πρώιμη βρεφική αριθμητική ικανότητα. *Ψυχολογικά Θέματα*, 9, 1, 24-54.
- Μαρκομιχάλη, Π. και Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2003). Η πρόκληση του συνδρόμου Williams. *Ψυχολογικά Θέματα*, 9, 2, 223-237.
- Μαρκοδημητράκη, Μ., Κοκκινάκη, Θ. και Κουγιουμουτζάκης Γ. (2002 α, β). Η Ψυχολογία των Σιαμαίων Διδύμων. *Παιδί και Έφηβος. Ψυχική Υγεία και Ψυχοπαθολογία*, 4, 1, 71-86 & 87-111.
- Kokkinaki, T. & Kugiumutzakis, G. (2000). Basic aspects of vocal imitation in infant–parent interaction during the first six months. *Journal of Reproductive and Infant Psychology*, 18, 3, 173-187.

- Kugiumutzakis, G. (2000). “Foulkes, D. (1999). Children’s dreaming and the Development of Consciousness”. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 41, 5, 950-951. (βιβλιοκρισία)
- Παπασταθόπουλος, Σ. & Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2000). Ο φανταστικός φίλος των νηπίων. Ανασκόπηση ερευνητικών ευρημάτων. *Παιδί και Έφηβος. Ψυχική Υγεία και Ψυχοπαθολογία*, 2, 2, 69-81.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. & Κοκκινάκη, Θ. (2000). Κριτική προσέγγιση της θεωρίας του D. Stern για την ανάπτυξη του εαυτού (σελ. 355-371). Στο Ι. Νέστορος, Β. Πεσμαζόγλου & Μ. Σαματά Α. (Επ. Έκδ.) *Σύγχρονα Ρεύματα στις Κοινωνικές Επιστήμες*. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός.
- Kugiumutzakis, G. (1999). Genesis and development of early human mimesis to facial and vocal models. In J. Nadel & G. Butterworth (Eds). *Imitation in Infancy* (pp. 36-59). Cambridge: Cambridge University Press.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. & Τσούρτου, Β. (1999). Η ανάπτυξη των αισθήσεων του εαυτού κατά τον Stern. *Παιδί και Έφηβος. Ψυχική Υγεία και Ψυχοπαθολογία*, 1, 1, 36-65.
- Kugiumutzakis, G. (1998). Neonatal imitation in the intersubjective companion space. In S. Bråten (Ed.). *Intersubjective Communication and Emotion in Early Ontogeny* (pp. 63-88). Cambridge: Cambridge University Press.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (1997). Η γνωστική θεωρία του U. Neisser για τον εαυτό. Στο Δ. Μαρκουλή και Ε. Γωνίδα-Μπαμνίου (Επ. Έκδ.). *Επιστημονική Επετηρίδα του Τμήματος Ψυχολογίας του ΑΠΘ*, Τομ. 2 (σελ. 109-133). Θεσσαλονίκη: Τμήμα Ψυχολογίας, ΑΠΘ.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. & Ευκλείδη, Α. (1997). Η επιστήμη της Ψυχολογίας στο κατώφλι του 21ου αιώνα. Στο Δ. Καλοκύρης & Ζ. Σαρίκας (Επ. Έκδ.). *Το παρόν των επιστημών στην Ελλάδα* (σελ. 61-75). Κανών, Τόμος 3. Θεσσαλονίκη: Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης.
- Kugiumutzakis, G. (1996). Le développement de l’ imitation précoce de modèles de faciaux et vocaux. *Enfance*, 1, 21-25.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (1996). Η Ψυχολογία και ο φθόνος της Φυσικής. Στο Φ. Τσαλίκου (Επ. Έκδ.). *Η Ψυχολογία στην Ελλάδα Σήμερα* (σελ. 39-68). Αθήνα: Πλέθρον.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (1995). Ανθρώπινη ανάπτυξη: Το κλουβί και τα πουλιά. Στο Γ. Κουγιουμουτζάκη (Επ. Έκδ.). *Αναπτυξιακή Ψυχολογία: Παρελθόν, Παρόν και Μέλλον* (σελ. 663-711). Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Kugiumutzakis, G. (1993). Intersubjective vocal imitation in early mother-infant interaction. In J. Nadel & L. Camaioni (Eds). *New Perspectives in Early Communicative Development* (pp. 23-47). London: Routledge.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (1992). Φωνητικές μιμήσεις στην επικοινωνία μητέρας-βρέφους. Στο Γ. Κουγιουμουτζάκη (Επ. Εκ.). *Πρόοδος στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία των Πρώτων Χρόνων* (σελ. 93-137). Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (1992). Πρόδρομοι της προόδου της σύγχρονης αναπτυξιακής ψυχολογίας. Στο Γ. Κουγιουμουτζάκη (Επ. Εκ.). *Πρόοδος στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία των Πρώτων Χρόνων* (σελ. 3-11). Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (1992). Παιδαγωγική του Διαλόγου: Όψεις ενός επιστημονικού και πολιτικού λάθους. *Ψυχολογία*, 1, 2, 1-26.
- Kugiumutzakis, G. (1991). Överföringen av Piagets texter till dialogpedagogiken. *SPOV*, 2, 12, 2-10.

- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (1991). *Homo και Epistemonicus*: Για την ανθρώπινη αφέλεια των ψυχολόγων. *Ψυχολογικά Θέματα*, 4, 2, 123-143.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (1988). Η γένεση της ανθρώπινης μίμησης. *Ψυχολογικά Θέματα*, 1, 1, 5-21.
- Kugiumutzakis, G. (1985). *The origin, development and function of the early infant imitation*. Ph. D. Study, Department of Psychology, Uppsala University. Acta Universitatis Uppsaliensis, No 376, 377, 378, Abstracts of Uppsala Dissertations from the Faculty of Social Sciences 35, ISSN 0348-3908/1985.

Επιμέλειες συλλογικών τόμων

- Ζωγραφίδης, Γ. & Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2008) (Επ. Έκδ.) *Αισθητική και Τέχνη. Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στη μνήμη Παναγιώτη και Έφης Μιχελή*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2007) (Επ. Έκδ.). *Συμπαντική Αρμονία, Μουσική και Επιστήμη. Στον Μίκη Θεοδωράκη*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (1995) (Επ. Έκδ.). *Αναπτυξιακή Ψυχολογία: Παρελθόν, Παρόν και Μέλλον*. Μτφ. Μ. Σόλμαν. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (1992) (Επ. Έκδ.). *Πρόοδος στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία των Πρώτων Χρόνων*. Μετφ. Μ. Σόλμαν., Δ. Παπούδη & Γ. Κουγιουμουτζάκης. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Επιμέλειες και μεταφράσεις βιβλίων.

- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2006) (Επ. Έκδ). Freud, E., Freud, L. & Grubrich-Simitis, L. (1976/2006). *Σίγκμουντ Φρόντ. Η ζωή του σε εικόνες και κείμενα*. Μτφ. Κ. Ανδρουλιδάκης, Μ. Μαρκοδημητράκη & Γ. Κουγιουμουτζάκης. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2004) (Επ. Έκδ.). Jerome Bruner (2002). *Δημιουργώντας Ιστορίες: Νόμος, Λογοτεχνία, Ζωή*. Μτφ. Β. Τσούρτου, Κ. Πολυδάκη, & Γ. Κουγιουμουτζάκης Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2001) (Επ. Έκδ.). Murray, L. & Andrews, L. (2000). *Τα βρέφη δεν είναι μωρά*. Μτφ. Β. Βελιβασάκη, Μ. Πατεράκη, Γ. Κουγιουμουτζάκης. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Πρόλογοι –Εισαγωγές σε επιστημονικούς τόμους

- *Εισαγωγή*. Στο Γ. Ζωγραφίδη & Γ. Κουγιουμουτζάκη (2008) (Επ. Έκδ.) *Αισθητική και Τέχνη. Διεπιστημονικές προσεγγίσεις στη μνήμη Παναγιώτη και Έφης Μιχελή*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- *Πρόλογος*. Στο Στ. Χριστογιώργο (2007) (Επ. Έκδ.). *Θέματα ψυχοδυναμικής και ψυχοκοινωνικής Παιδοψυχιατρικής. Αφιέρωμα στον Καθηγητή Γιάννη Τσιάντη*. Αθήνα: Καστανιώτης.
- *Εισαγωγή*. Στο Γ. Κουγιουμουτζάκη (2007) (Επ. Έκδ.). *Συμπαντική Αρμονία, Μουσική και Επιστήμη. Στον Μίκη Θεοδωράκη*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- *Πρόλογος*. Στο Γ. Κουγιουμουτζάκη (2006) (Επ. Έκδ). Freud, E., Freud, L. & Grubrich-Simitis, L. (1976/2006). *Σίγκμουντ Φρόντ. Η ζωή του σε εικόνες και κείμενα*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- *Σημείωμα*. Στο Γ. Κουγιουμουτζάκη (2001) (Επ. Έκδ). Jerome Bruner (2002). *Δημιουργώντας Ιστορίες: Νόμος, Λογοτεχνία, Ζωή*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- *Πρόλογος*. Στο Κ. Πετρογιάννη & Ε. C. Melhuish (2001) (Επ. Έκδ.). *Προσχολική ηλικία: φροντίδα-αγωγή-ανάπτυξη*. Αθήνα: Καστανιώτης.

- *Πρόλογος*. Στο Γ. Κουγιουμουτζάκη (2001) (Επ. Εκδ.). *Τα βρέφη δεν είναι μωρά*. Αθήνα:Ελληνικά Γράμματα.
- *Πρόλογος*. Στο Γ. Κουγιουμουτζάκη (1995) (Επ. Έκδ.). *Αναπτυξιακή Ψυχολογία: Παρελθόν, Παρόν και Μέλλον*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- *Πρόλογος*. Στο Γ. Κουγιουμουτζάκη (1992) (επ. εκ.). *Πρόοδος στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία των Πρώτων Χρόνων*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Πανεπιστημιακές Σημειώσεις

- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2008). *Κλασικές και σύγχρονες ψυχολογικές θεωρίες για την καταγωγή του νου*. Ρέθυμνο: Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2008). *Ψυχολογία της Τέχνης*. Ρέθυμνο: Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (2003). *Εισαγωγή στην Επιστημολογία των Κοινωνικών Επιστημών*. Ρέθυμνο: Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (1999). *Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Θεώρηση της Τέχνης*. Ρέθυμνο: Τμήμα Ψυχολογίας, Παν/μιο Κρήτης.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (1999). *Σχέση Γνώσης–Συναισθήματος στην Ανθρώπινη Ανάπτυξη*. Ρέθυμνο: Τμήμα Ψυχολογίας, Παν/μιο Κρήτης.
- Trevarthen, C. (1991). *Η ανάπτυξη του διποκειμενικού κινητικού ελέγχου στα βρέφη*. Μτφ Γ. Κουγιουμουτζάκης. Ρέθυμνο: Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης (Σημειώσεις για τις ανάγκες του μαθήματος Η ανάπτυξη της επικοινωνίας στην παιδική ηλικία και η σημασία της στη γνωστική ανάπτυξη (Συν-διδασκαλία με τον Καθηγητή C. Trevarthen).
- Trevarthen, C. (1991). *Η δομή των κινήτρων για την ανθρώπινη επικοινωνία στη βρεφική ηλικία*. Μτφ Γ. Κουγιουμουτζάκης. Ρέθυμνο: Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης.
- Κουγιουμουτζάκης, Γ. (1989). *Εισαγωγή στις Θεωρίες της Προσωπικότητας*. Ρέθυμνο: Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης.

Ενδεικτικές διεθνείς ετερο-αναφορές στο ερευνητικό έργο

- Τελευταία ετερο-αναφορά Nadel, J. (in press). *How Imitation Boosts Development. In young infants and in children with Autism Spectrum Disorders*. Oxford: Oxford University Press.
- 2013, 10 ετεροαναφορές στην αγγλική γλώσσα, 2012 8 στην αγγλική γλώσσα, 2011, 6 στην αγγλική γλώσσα
- Saarinen, E. and Hämäläine, R. P. (2010). The Originality of Systems Intelligence. In. P. Hämäläinen & Esa Saarinen (eds). *Essays on Systems Intelligence* (pp. 9-26). Aalto: Aalto University, School of Science and Technology, Systems Analysis Laboratory.
- Black, D.M. (2010). Book Review. *Communicative Musicality: Exploring the Basis of Human Companionship* by S. Malloch and C. Trevarthen. Oxford: Oxford University Press. *Journal Compilation*, 100-105.
- Stern, D. N. (2010): *Forms of Vitality: Exploring Dynamic Experience in Psychology, the Arts, Psychotherapy and Development*. N.Y: Oxford University Press.

- Reddy, V. (2008). *How Infants Know Minds*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.
- Trevarthen, C. (2008). The musical art of infant conversation: Narrating in the time of sympathetic experience, without rational interpretation, before words. *Musicae Scientiae, Special issue*, 15-46.
- Stel, M., van den Heuvel, C & Smeets, R. C. (2008). Facial Feedback Mechanisms in Autistic Spectrum Disorders. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 7, 1250-1258.
- Bråten, S. (2008). Intersubjective enactment by virtue of altercentric participation supported by mirror system in infant and adult. In F. Morganti, A Carassa & G. Riva (Eds). *Enacting Intersubjectivity: A Cognitive and Social Perspective on the Study of Interactions* (pp.133-147). Amsterdam: IOS Press.
- Ferrari, P. F. & Gallese, V. (2007). Mirror neurons and intersubjectivity. In S. Bråten (Ed.). *On Being Moved. From Mirror Neurons to Empathy* (pp.73-88). Philadelphia: John Benjamin.
- Stern, D. (2007). Applying developmental and neuroscience findings on other-centred participation to the process of change in psychotherapy. In S. Bråten (Ed.). *On Being Moved. From Mirror Neurons to Empathy* (pp.35-47). Philadelphia: Benjamin.
- Bard, K. A. (2007). Neonatal imitation in chimpanzees (Pan troglodytes) tested with two paradigms. *Animal Cognition*, 10, 233-242.
- Bussab, V, S. R., Pedrosa, M. I. & Carvalho, A., M., A. (2007). Encontros com o outro: empatia e intersubjetividade no primeiro ano de vida. *Psicologia*, 18, 2, 99-133.
- Zeedyk, S. M. (2006). From intersubjectivity to subjectivity: The transformative roles of emotional intimacy and imitation. *Infant and Child Development*, 15, 321-344.
- Lyons-Ruth, K. (2006). The interface between attachment and intersubjectivity: Perspective from the longitudinal study of disorganized attachment. *Psychoanalytic Inquiry*, 26, 4, 595-616.
- Cowley, S. J. & Macdorman, K. F. (2006). What baboons, babies and Tetris players tell us about interaction: a biosocial view of norm-based social learning. *Connection Science*, 18, 363 – 378.
- Mausfeld, R. (2005). *Wahrnehmungspsychologie*. In Schotz, Selg & Lautenbacher (Hrsg.). *Einführung in die Psychologie* (1-28) Stuttgart: Kohlhammer.
- Nadel, J. (2005). L' imitation: un langage sans mot, son rôle chez l' enfant atteint d'autisme. *Neuropsychiatrie de l' Enfance et de l' Adolescence* 53, 7, 378-383.
- Music, C. (2005). Surfacing the depths: thoughts on imitation, resonance and growth. *Journal of Child Psychotherapy*, 31, 1 72 – 90.
- Decety, J. (2004). The Functional Architecture of Human Empathy. *Behavioral and Cognitive Neuroscience Reviews*, 3, 2, 71-100.
- Nagy, E. & Molnar, P. (2004). Homo imitans or homo provocans? Human imprinting model of neonatal imitation. *Infant Behavior and Development*, 27, 1, 54-63.
- Español, S. (2003). De la emoción al espíritu metafórico. Semiosis e intersubjetividad en el desarrollo humano [From emotion to metaphorical spirit: Semiosis and intersubjectivity in human development]. *Estudios de Psicología*, 24, 3, 277-311(35).
- Kamizono, S., Toyosato, Y. & Matayoshi, Y. (2003).

自閉性障害児の社会性障害と模倣の関係について:ある自閉性障害児における親子関係の変遷を通して (Relationship between Social Impairment and Imitation in Children with Autism : On the basis of making an analysis of mother-infant relationship in a girl with autism). 琉球大学教育学部障害児教育実践センター紀要. *The Bulletin of the Research and Clinical Centre for Handicapped Children*, 5, 23-41.

■ Hobson, P. (2002). *The Cradle of Thought*. London: MacMillan (Hobson, P. (2006). *To λίκνο της σκέψης*. Ο Πανοπούλου-Μαράτου (Επ. Έκδ.). Μτφ Μ. Σόλμαν. Αθήνα: Παπαζήσης.

■ Dornes, M. (2002). Der virtuelle Andere. Aspekte vorsprachlicher Intersubjektivität. *Forum der Psychoanalyse*, 18, 4, 303-331.

Κριτής άρθρων σε επιστημονικά περιοδικά

Developmental Psychology,
Developmental Science,
Infant and Child Development,
Infant Behavior and Development,
Journal of Reproductive and Infant Psychology,
International Journal of Early Years Education,
Journal of Child Psychology and Psychiatry,
Ψυχολογικά Θέματα,
Ψυχολογία, Παιδί και Έφηβος. Ψυχική Υγεία και Ψυχοπαθολογία.

Άλλες συμμετοχές σε κρίσεις

■ Κριτής προτάσεων χρηματοδότησης του Προγράμματος ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ – ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ (2006).

■ Εξωτερικός κριτής του ΠΜΣ *Γνωσιακή Επιστήμη*, Τμήμα ΜΙΘΕ, Παν/μιο Αθηνών (2000).

■ Κριτής τεσσάρων ερευνητικών πρωτοκόλλων για την έναρξη εκπόνησης διδακτορικών διατριβών στο Τμήμα Ιατρικής, Παν/μιο Κρήτης (1998).

■ Κριτής προτάσεων χρηματοδότησης Ερευνητικών Προγραμμάτων από τον Ειδικό Λογαριασμό Έρευνας του Παν/μίου Αθηνών (1995).

■ Μέλος Επιτροπής Εξετάσεων Μετεγγραφών Εξωτερικού για το μάθημα της Εξελικτικής Ψυχολογίας (1996 και 1997) και μέλος Επιτροπής Εξετάσεων στο Ι.Κ.Υ. για το μάθημα της Εξελικτικής Ψυχολογίας (1996).

4. Διδακτική εμπειρία και διδακτικές συνεργασίες

Διδασκαλία σε προπτυχιακό επίπεδο

■ Αναπτυξιακή Ψυχολογία: ανάπτυξη κατά την εμβρυϊκή, νεογνική, βρεφική, νηπιακή, παιδική, προ-εφηβική, εφηβική, μετεφηβική, μέση και γεροντική ηλικία. Κλασσικές και σύγχρονες θεωρίες της ανθρώπινης ανάπτυξης, κ.ά.

■ Εισαγωγή στην Ψυχολογία, Επιστημολογία της Ψυχολογίας, Μεθοδολογία Έρευνας, Επιστημολογία των Κοινωνικών Επιστημών, Θεωρίες της Προσωπικότητας, Εισαγωγή στην Ψυχανάλυση, Αναπτυξιακή Ψυχοπαθολογία, Ιστορία της Ψυχολογίας, Ψυχολογία της Τέχνης, κ.ά.

Διδασκαλία σε μεταπτυχιακά προγράμματα

- 2008-σήμερα, ΠΜΣ *Πολιτισμός και Ανθρώπινη Ανάπτυξη*, Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης. Διδασκαλία μαθημάτων Αναπτυξιακής Ψυχολογίας, Επιστημολογίας της Ψυχολογίας, Ψυχολογίας της Τέχνης, κ.ά.
- 1997-σήμερα, ΠΜΣ *Εγκέφαλος και Νους*, Τμήμα Ιατρικής, Παν/μιο Κρήτης. Διδασκαλία μαθημάτων Αναπτυξιακής Ψυχολογίας, Εισαγωγής στην Ψυχολογία κ.ά.
- 1995-1999, ΠΜΣ *Κλινικής Ψυχολογίας*, Τμήμα Ψυχολογίας, Παν/μιο Κρήτης. Διδασκαλία μαθημάτων Αναπτυξιακής Ψυχολογίας και Ψυχοπαθολογίας.

Συν-διδασκαλίες

- Το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 1990-1991, σε συν-διδασκαλία με τον καθηγητή C. Trevarthen (University of Edinburgh), διδάξαμε στο Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών το μάθημα: *Η ανάπτυξη της επικοινωνίας στην παιδική ηλικία και η σημασία της στη γνωστική ανάπτυξη*.
- Το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2003-2004 σε συν-διδασκαλία με τον καθηγητή B. Κάλφα (Τμήμα Φ.Κ.Σ., Παν/μιο Κρήτης), διδάξαμε το μάθημα: *Η έννοια της ανάπτυξης στη σύγχρονη ψυχολογία και στην αρχαιοελληνική φιλοσοφική σκέψη*.
- Το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2004-2005 σε συν-διδασκαλία με τον αν. καθηγητή Γ. Νικολακάκη (Τμήμα Φ.Κ.Σ., Παν/μιο Κρήτης), διδάξαμε το μάθημα: *Επιστημολογία των Κοινωνικών Επιστημών*.
- Το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2005-2006 σε συν-διδασκαλία με τον καθηγητή Γ. Γραμματικάκη (Τμήμα Φυσικής, Παν/μιο Κρήτης) και τον αν. καθηγητή Γ. Νικολακάκη (Τμήμα Φ.Κ.Σ., Παν/μιο Κρήτης), διδάξαμε το μάθημα: *Επιστήμη και άνθρωπος*.

Προσκεκλημένος ομιλητής σε μαθήματα –σεμινάρια συναδέλφων

- *Μαζί και πέρα από τον Freud*. Κύκλος ομιλιών διδασκόντων στο ΠΜΣ *Εγκέφαλος και Νους*, Τμήμα Ιατρικής, Παν/μιο Κρήτης, 12/10/2010.
- *Freud: Κριτική θεώρηση*. Σεμινάριο Διδασκόντων του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης, 9/3/2009.
- *Περί της καταγωγής της ανθρώπινης σκέψης*. Σεμινάριο Διδασκόντων του Τμήματος Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης, 12/11/2007.
- *Ερευνώντας όψεις του βρεφικού νου*. 1η επιστημονική συνάντηση των διδασκόντων στο διεπιστημονικό ΠΜΣ *Εγκέφαλος και Νους*, με τίτλο Ερευνώντας τον Εγκέφαλο και τον Νου – μέσα από ποια θεωρητική προοπτική; Τμήμα Ιατρικής, Παν/μιο Κρήτης, 27-28/3/2004.
- *Βιολογία και Ψυχολογία*. Μάθημα στο ΠΜΣ *Γνωσιακή Επιστήμη*, Τμήμα ΜΙΘΕ, Παν/μιο Αθηνών, 11/4/2002.
- *Σχέση γνώσης και συναισθημάτων*. Σεμινάριο Γνωσιακής Επιστήμης. Τμήμα Μ.Ι.Θ.Ε., Παν/μιο Αθηνών, 1/6/1999.
- *Τα βρέφη, ο υπολογιστής και ο άλλος*. Μάθημα στο Τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών, Παν/μιο Κρήτης, 14/5/1999.
- *Είναι τα βρέφη του ανθρώπου μωρά;* Μάθημα στο Τμήμα Επιστημών Αγωγής, Παν/μιο Κύπρου, 23/10/1998.
- *Ancient philosophical and modern psychological thought on the origins of human nature*. European Summer School on Applied Philosophy and Interdisciplinary Studies. University of Crete and University of Munich, 2-6/9/1996.
- *Νεογνικός και βρεφικός νους: Σύγχρονες θεωρίες και ευρήματα*. Μάθημα στο Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειο Παν/μιο, 15/12/1993.

- *Οι επικοινωνιακές ικανότητες του βρεφικού νου: Σύγχρονα ευρήματα και θεωρίες.* Μάθημα στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Παν/μιο Θράκης, 13/12/1993.
- *Neonates Imitating: How and Why They Do It.* Ομιλία στο Department of Psychology, University of Edinburgh, 15/9/1993.
- *Neonatal imitation.* Ομιλία στο Department of Psychology, University of Portsmouth, 6/9/1993.
- *Neonatal and infant imitation: A new challenge.* Ομιλία στο Department of Psychology, University of Sussex, 4/9/1993.
- *Σύγχρονα ευρήματα της μιμητικής συμπεριφοράς των βρεφών.* Μάθημα στο Τμήμα Ψυχολογίας, Α. Π. Θ., 17/3/1992.
- α) *Κριτική θεώρηση του ψυχο-κοινωνικού φαινομένου της μίμησης, και β) Ψυχολογική θεώρηση της αρχικής κατάστασης: Έμβρυα που θυμούνται, νεογέννητα που σκέφτονται.* Μάθημα στο Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Παν/μιο Αιγαίου, 22 και 23/10/1990.

Προσκεκλημένοι συνάδελφοι

Έχουν προσκληθεί και διδάξει στα μαθήματά του Γ. Κουγιουμουτζάκη οι παρακάτω συνάδελφοι:

- ο C. Trevarthen (University of Edinburgh), 2/10/2009, 12/3/2006, 25/10/2002,
- ο D. Stern (University of Geneva), 3/10/2009, 23/10/2002,
- η V. Reddy (University of Portsmouth), 4/10/2009, 6/10/1997,
- η L. Custodero (Columbia University), 2/7/2006,
- ο D. Lee (University of Edinburgh), 12/3/2006,
- ο P. Hobson (UCL, Tavistock Clinic, London), 24/10/2002, 3/5/1993,
- ο J. Bruner (New York University), 24/10/2002.
- ο S. Bråten (University of Oslo), 23/10/2002,
- ο Δ. Μαρκουλής (Α.Π.Θ.), 22/11/1999.
- η K. Bard (Emory University), 8/10/1998,
- η E. Maccoby (Stanford University), 29/9/1998,
- η L. Murray (University of Reading), 19/2/1998,
- ο P. Cooper (University of Reading), 20/2/1998,
- η J. Nadel (CNRS, LPBD, Paris), 4/4/1995,
- ο K. Hundeide (University of Oslo), 3/4/1995,
- ο B. Brehmer (Uppsala University), 3/4/1995,
- ο G. Butterworth (University of Sussex), 11/5/1994,
- ο Α. Δημητρίου (Α.Π.Θ.), 10/5/1993.
- η J. Wishart (University of Edinburgh), 30/4/1991,
- ο A. DeCasper (University of North Caroline), 29/4/1991,
- ο Ι. Καβαθατζόπουλος (Uppsala University), 3/5/1990,
- ο E. Ζούρος (University of Dalhousie), 10/11/1988.

5. Συμμετοχές σε επιστημονικές συναντήσεις

Προσκεκλημένος κύριος ομιλητής (*Invited key note speaker*)

- *Τα βρέφη και ο ποιητής.* 2^ο Συνέδριο Κλινικής Ψυχοφαρμακολογίας. Ελληνική Εταιρία Κλινικής Ψυχοφαρμακολογίας (ΕΛ.Ε.ΨΥ.) Άγιος Νικόλαος, Κρήτη, 25/4/2013.

- *Τι είναι «τελικά» τα Μαθηματικά;* Ημερίδα της Ελληνικής Μαθηματικής Εταιρείας. Ηράκλειο, 22/4/ 2013.
- *Από τη μαιευτική του διαλόγου στην ποιητική της σκέψης.* 12^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Μαιών και Μαιευτών. Χερσόνησος, Κρήτη, 17/10/ 2012.
- *Το μοίρασμα ως κίνητρο και βίωμα της συν-ανάπτυξης: Βρεφική και νηπιακή ηλικία.* 2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εξελικτικής Ψυχολογίας, ΕΛ.Ψ.Ε. Δημοκρίτειο Παν/μιο Θράκης, Αλεξανδρούπολη, 26 -30/5/ 2010.
- *Ανασκόπηση της σύγχρονης βρεφικής και νηπιακής έρευνας.* Σεμινάριο με τίτλο Αναπτυξιακές συνιστώσες της βρεφικής και της νηπιακής ηλικίας. Διοργάνωση 5 Κέντρων Προσχολικής Αγωγής, Αθήνα 25/1/2010.
- *Ρίζες της ανθρώπινης επικοινωνίας: Ο κρίσιμος ρόλος της ακοής.* 15^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ωτορινολαρυγγολογίας, Χειρουργικής Κεφαλής και Τραχήλου, Ιατρικό Τμήμα, Παν/μιο Κρήτης. Χερσόνησος, 22/10/2009.
- . *Σύγχρονη βρεφική έρευνα.* 46^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Παιδιατρικής. Κέρκυρα, 13-15/6/2008.
- *Κρίσιμες περίοδοι και βιώματα κατά την παιδική και την εφηβική ηλικία.* Συνέδριο της Παγκρήτιας Παιδιατρικής Εταιρείας. Ρέθυμνο, 20-2/10/2007.
- *Ανθρώπινη ανάπτυξη.* 18^ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Ελληνικής Εταιρίας Κοινωνικής Ιατρικής και Προαγωγής της Υγείας, με τίτλο *Παιδί, Υγεία και Πολιτισμός.* Τμήμα Ιατρικής, Παν/μιο Κρήτης. Ηράκλειο, 28-30/9/2006.
- *Discussant of the papers presented at the Symposium entitled *Quatre femmes dans le miroir: Mirroring, imitation and intersubjectivity*, XII Biennial International Conference on Infant Studies, Brighton, 16-19/7/ 2000.*
- *Σύγχρονες απόψεις για την ανθρώπινη ανάπτυξη από τη βρεφική μέχρι την εφηβική ηλικία.* Επιστημονική ημερίδα της Στοματολογικής Εταιρείας Κρήτης. Ηράκλειο, 8/2/2000.
- *Νεογνικά και βρεφικά κίνητρα μίμησης του συνανθρώπου.* 5^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογικής Έρευνας, ΕΛΨΕ. Παν/μιο Πατρών, Πάτρα, 23-26/5/1996.
- . *Έμβρυα που θυμούνται, νεογέννητα που σκέφτονται.* Συνέδριο της Παγκρήτιας Παιδιατρικής Εταιρείας. Ηράκλειο, 31/5/1995.
- *Current Research on Infancy.* Psychiatrische Universitätsklinik Bern. University of Bern, 27/6/1994.
- *Infant Imitation.* British Psychological Society, Annual Conference of Developmental Psychology Section. Birmingham, 10-13/9/1993.

Προσκεκλημένος ομιλητής (*Invited speaker*)

- *Μορφές παιδικής κακοποίησης στην ιστορία του είδους μας.* Συμπόσιο για την Παγκόσμια Ημέρα του Παιδιού και την Ημέρα των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων. Παιδικά Χωριά SOS Ελλάδος, Ηράκλειο, 13/12/2010.
- *Μορφές παιδικής κακοποίησης.* Συνέδριο με τίτλο: *Ανθρωπολογία και Ψυχολογία: Σύγχρονες προκλήσεις, σημεία συνάντησης και προοπτικές.* Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 4-5/12/2010.
- *Από το μοίρασμα των γονιδίων στο μοίρασμα του νοήματος.* Συνέδριο με τίτλο: *Δαρβίνος και Κοινωνικές, Ανθρωπιστικές Επιστήμες.* Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 4-6/12/2009.
- *Η ανάδυση του χρόνου και των ρυθμών στο είδος μας.* Συναντήσεις της Κοζάνης, 3^ο Συνέδριο με τίτλο *Ο Χρόνος στην Ψυχιατρική, στις Νευροεπιστήμες και στις Επιστήμες του Ανθρώπου.* Θεραπευτήριο Ν. Σπινάρη. Κοζάνη, 12-14/9/ 2008.

- *Η θεωρία της Έμφυτης Διποκειμενικότητας του Colwyn Trevarthen: Βασικές αρχές.* Ημερίδα της Εταιρείας Ψυχοκοινωνικής Υγείας του Παιδιού και του Εφήβου και της Πανεπιστημιακής Παιδοψυχιατρικής Κλινικής, Παν/μιο Αθηνών. Αθήνα. 1/2/2007.
- *Βρεφικές και νηπιακές παρακαταθήκες της εφηβείας: Τρία παραδείγματα.* Ημερίδα για την Εφηβεία. Ιατροπαιδαγωγικό Κέντρο Ηρακλείου, Βενιζέλειο-Πανάνειο Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου. Ηράκλειο, 13/5/2006.
- *Parents imitate more their infants than vice versa.* Conference entitled From Parents to Children: The Impact of Parental Mental Illness on their Children. Athens, 23-25/9/2005.
- *Στο όνομα του διαλόγου.* 1ο Φοιτητικό Φεστιβάλ Υποδοχής Πρωτοετών Φοιτητών του Παν/μίου Κρήτης. Βούτες, 19-21/11/2004.
- *Early Mimesis and Emotions.* Laboratoire de Psycho-Biologie du Développement EPHE - CNRS, Programme Cognitique, International, Interdisciplinary Conference on *Emotions in Human Life*. Paris, 28-30/5/ 2001.
- *Subjective and intersubjective appreciation of music by infants.* Symposium on Communicative Musicality of Infants. Department of Psychology, University of Edinburgh, Edinburgh, 13/7/2000.
- *Η έμφυτη καταγωγή του διαλόγου και η πορεία του σε μονολογικές κοινωνίες: Ερευνητική μαρτυρία.* Στο Συμπόσιο με τίτλο Εθνικισμός και Δημοκρατία στο πρόθυρα του 21ου αιώνα. «Πρωτοβουλία πολιτών για την περιφρούρηση του Συντάγματος, των δημοκρατικών θεσμών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων», Αθήνα, 29-31/5/1998.
- *Infants learn by imitation, but they do not learn to imitate.* 7th European Conference on For Research on Learning and Instruction. Athens, 26-30/8/1997.
- *Is early human imitation an emotional phenomenon?* 1st Symposium on Intersubjective Communication and Emotion in Ontogeny: Between Nature, Nurture and Culture. International Interdisciplinary Theory Forum of Social Sciences, Norwegian Academy of Sciences and Letters. Oslo, 25-30/8/1994.
- *Η Αναπτυξιακή Ψυχολογία στην Ελλάδα: Παρόν και προοπτικές.* 4ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογικής Έρευνας. ΕΛΨΕ. Τμήμα Ψυχολογίας. Α.Π.Θ. Θεσσαλονίκη, 19-22/5/1993.
- *Why newborns imitate the acts of a person but not the rustles of a curtain?* Vth European Conference on Developmental Psychology. Seville, 6-9/9/1992.
- *Self-recognition as a precondition of infant imitative communication.* XIVth Congress of the International Primatological Society. Strasbourg, 16-21//8/1992.
- *Μορφές συνεργασίας και συντονισμών στην πρόιμη αλληλεπίδραση μητέρας-βρέφους.* Σεμινάριο της Ελληνικής Εταιρείας Ψυχοθεραπείας Παιδιού και Εφήβου. Αθήνα, 22/2/1992.
- *The ability of the newborn for communication in the first hour after birth.* Seminar in Perinatology entitled The newborn and his/her family: Theory and practice. Alexandra Regional General Hospital of Athens, Department of Neonatology. Athens, 23-25/9/1988.
- *Σύγχυση των μιμητικών προτύπων στα μεταναστόπουλα.* Ελληνική Πρεσβεία Στοκχόλμης. Στοκχόλμη, 4/12/1985.

Συμμετοχή σε επιστημονικές συναντήσεις ως ομιλητής

- *Co-appearances of infant abilities: Mousiké means...* Evaluation of the Graduate Programme in the *Brain and Mind Sciences*. University of Crete, Heraklion, 11-12 June/2011.

- *Η θεωρία της έμφυτης διϋποκειμενικότητας: Βασικές αρχές, αναπτυξιακές φάσεις και ερευνητική μαρτυρία.* 2^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εξελικτικής Ψυχολογίας, ΕΛ.Ψ.Ε. Παν/μιο Θράκης, Αλεξανδρούπολη, 26-30/5/ 2010.
- *Imitation in infancy: "Hidden" Sharing.* International interdisciplinary Symposium, entitled *Sharing in Nature and Culture.* Department of Philosophy and Social Science, Department of Basic Sciences, University of Crete, Heraklion, 30-31/10/2009.
- *Δίδυμοι: Ερευνητικά κενά.* Συμπόσιο με τίτλο *Ανάπτυξη και εκπαίδευση των διδύμων: Συγκριτικές θεωρήσεις.* Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης. Ηράκλειο, 15-16/12/2007.
- *Δίδυμοι: Παιδική, εφηβική και ενήλικη ζωή.* Συμπόσιο με τίτλο *Ανάπτυξη και εκπαίδευση των διδύμων: Συγκριτικές θεωρήσεις.* Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης. Ηράκλειο, 15-16/12/2007.
- *Ανακοίνωση αποτελεσμάτων από το ερευνητικό υπο-έργο του προγράμματος ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ I, με τίτλο: «Δίδυμα και μη δίδυμα βρέφη στην επικοινωνία τους με τους Σημαντικούς Άλλους: Γνωστική, συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη».* Ημερίδα του ΕΛΚΕ, Παν/μιο Κρήτης. Ηράκλειο, 15-16/12/2007.
- *Τα νεογνά του W. James και τα νεογνά των καιρών μας.* 11ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογικής Έρευνας, ΕΛΨΕ. Παν/μιο Κρήτης. Ρέθυμνο 18-22/4/2007.
- *Από την ψυχοπαθολογία στα πλεονεκτήματα της διδυμίας.* 11ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογικής Έρευνας, ΕΛΨΕ. Παν/μιο Κρήτης. Ρέθυμνο 18-22/4/2007.
- *Μαζί και πέρα από τους Freud, Piaget και Vygotsky.* 18ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Ελληνικής Εταιρίας Κοινωνικής Ιατρικής και Προαγωγής της Υγείας: Παιδί, Υγεία και Πολιτισμός. Τμήμα Ιατρικής, Παν/μιο Κρήτης, Ηράκλειο, 28-30/9/2006.
- *Ρίζες μιας φωνής από το μέλλον.* Συμπόσιο με τίτλο *Μουσική και Συμπαντική Αρμονία.* Προς τιμή του Μ. Θεοδωράκη. Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης Χερσόνησος, 10-11 Μαρτίου 2006.
- *Οι ρίζες της μουσικής στη μίμηση, στους ρυθμούς και στους αριθμούς.* Συμπόσιο με τίτλο *Μουσική και Συμπαντική Αρμονία.* Προς τιμή του Μίκη Θεοδωράκη. Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης. Χερσόνησος, 10-11 Μαρτίου 2006.
- *Για μία ψυχολογία δύο τουλάχιστον εγκεφάλων.* Δημερίδα κατά την αξιολόγηση από ξένους συναδέλφους του διεπιστημονικού ΠΜΣ *Εγκέφαλος και Νους.* Ηράκλειο, 16-17/4/2005.
- *Καταστροφή, φόβος και διασυρμός: Σιαμαίοι και Αυτόσιτοι δίδυμοι.* 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο Πολιτικής Ψυχολογίας με τίτλο: *Καταστροφές και η σαγήνη του Φόβου.* Τμήμα Ψυχολογίας, Παν/μιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 18-21/5/2005.
- *Η μουσική πριν και μετά την εμφάνιση του ανθρώπινου είδους.* Συμπόσιο με τίτλο *Αισθητική και Τέχνη. Διεπιστημονικές προσεγγίσεις.* Στη μνήμη του Παναγιώτη και της Έφης Μιχελή. Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 5-6/11/2005.
- *Υπάρχουν «στάδια» ανάπτυξης στη ζωγραφική;* Συμπόσιο με τίτλο *Αισθητική και Τέχνη. Διεπιστημονικές προσεγγίσεις.* Στη μνήμη του Παναγιώτη και της Έφης Μιχελή. Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 5-6/11/2005.
- *Η Ψυχολογία των διδύμων.* 10ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογικής Έρευνας με τίτλο *Η Ψυχολογία απέναντι στις προ(σ)κλήσεις του σήμερα.* Παν/μιο Ιωαννίνων. Ιωάννινα. 1-4/12/2005.

- *Η ανάπτυξη και ο ρόλος της μίμησης σε δίδυμα και μη δίδυμα βρέφη*. Συμπόσιο με τίτλο *Σώμα, Εκπαίδευση και Βιωματική Γνώση*, ΠΤΠΕ, Παν/μιο Κρήτης. Ρέθυμνο, 5-6/11/2004.
- *Σπάνιοι θάνατοι διδύμων*. Συμπόσιο *Το Αβέβαιον του Θανάτου*. Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης. Ρέθυμνο, 12-13/11/2004.
- *Η πρόκληση της κατανόησης της Τέχνης, αλλά και της Ψυχολογίας*. Συμπόσιο με τίτλο *Η Ψυχολογία της Τέχνης και η «Τέχνη» της Ψυχολογίας*. Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 5-6/12/2003.
- *Να σε ερμηνεύσω και να ερμηνευτώ*. Συμπόσιο με τίτλο *Η Ψυχολογία της Τέχνης και η «Τέχνη» της Ψυχολογίας*. Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 5-6/12/2003.
- *Πρόοδος (;) και τα οικουμενικά στοιχεία της Τέχνης*. Συμπόσιο με τίτλο *Η Ψυχολογία της Τέχνης και η «Τέχνη» της Ψυχολογίας*. Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 5-6/12/2003.
- *Sharing in mimesis during infancy. Beyond the modern models given*. International Symposium on *We Share, therefore We Are: On Human Development, Education and Culture*. In honor of Jerome Bruner. Department of Philosophy and Social Studies, University of Crete. Heraklion, 21-22/10/ 2002.
- *10 μελέτες πάνω στην καταγωγή και στην ανάπτυξη της μίμησης*. 8ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογικής Έρευνας, ΕΛΨΕ. Δημοκρίτειο Παν/μιο Θράκης. Αλεξανδρούπολη, 24-27/5/2001.
- *Μία νέα προσπάθεια ερμηνείας της νεογνικής μίμησης*. Δημερίδα του κλάδου της Εξελικτικής και Σχολικής Ψυχολογίας της Ε.Λ.Ψ.Ε. Τμήμα Φ.Π.Ψ., Παν/μιο Αθηνών. Αθήνα, 10-11/11/2000.
- *Αναπαράσταση των σχέσεων των δύο φύλων στα βιβλία της Α' και Β' Δημοτικού και σε παιδικά τηλεοπτικά προγράμματα*. Συνέδριο με τίτλο *Ισότητα των δύο φύλων - Ο ρόλος των εκπαιδευτικών*. Τμήμα Ψυχολογίας, Παν/μιο Κρήτης. Ηράκλειο, 17-18/12/1999.
- C. Trevarthen & G. Kugiumutzakis. Co-convenors of the symposium *Intersubjective Communication in Infancy: Functions and Applications*. Discussant: G. Kugiumutzakis. IXth European Conference on Developmental Psychology. Department of Psychology, University of Athens. Island of Spetses, Greece, 1-5/9/1999.
- *Ancient Greek Developmental Efforts on Life Span*. Poster presented at IXth European Conference on Developmental Psychology. Department of Psychology, University of Athens. Island of Spetses, Greece, 1-5/9/1999.
- *Music during infancy*. IXth European Conference on Developmental Psychology. Department of Psychology, University of Athens. Island of Spetses, Greece, 1-5/9/1999.
- *Mutual understanding as a psychological equalizer*. 2nd Theory Forum Symposium of the Norwegian Academy of Science and Letters on Mutual Understanding: Between Nature, Nurture and Culture. Department of Psychology, University of Crete. Rethymnon, 1-7/10/1998.
- *Summary of Einstein's and Freud's views on "Why War?"*. 2nd Theory Forum Symposium of the Norwegian Academy of Science and Letters on Mutual Understanding: Between Nature, Nurture and Culture. Department of Psychology, University of Crete. Rethymnon, 1-7/10/1998.
- *Η έμφυτη κοινωνικότητα του ανθρώπου*. Συνέδριο για τα 10 χρόνια της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών του Παν/μίου Κρήτης. Παν/μιο Κρήτης. Ρέθυμνο, 15-17/5/1998.

- *Ομαλές και αποκλίνουσες συμπεριφορές στην επικοινωνία μητέρας-βρέφους.* Συνέδριο με θέμα Το Στρες, το Άγχος και η αντιμετώπισή τους. Τμήμα Ψυχολογίας και ΠΤΔΕ, Παν/μιο Κρήτης. Ρέθυμνο, 5/10/1997.
- *Διαντληπτικός συντονισμός κατά τη βρεφική ηλικία.* 6ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογικής Έρευνας, ΕΛΨΕ, Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειο Παν/μιο. Αθήνα, 29/5 & 1/6/1997.
- *Ο Piaget του 1936 και ο Piaget του 1996: Για την καταγωγή της νοημοσύνης.* Διεθνές Συμπόσιο με τίτλο Αφιέρωμα Jean Piaget (1896-1996). Η διεπιστημονική διάσταση του έργου του. Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών και Ινστιτούτο Goethe, Παν/μιο Αθηνών. Αθήνα, 22-23/11/1996.
- *Η προσφορά του Piaget στη σύγχρονη Επιστημολογία.* 5ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογικής Έρευνας, ΕΛΨΕ. Παν/μιο Πατρών. Πάτρα, 23-26/5/1996.
- *Σύγχρονες μορφές και όρια εφαρμογής της Αναπτυξιακής Ψυχολογίας.* 5ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογικής Έρευνας, ΕΛΨΕ. Παν/μιο Πατρών. Πάτρα, 23-26/5/1996.
- *Τρόποι σύγχρονης μικρο-ανάλυσης και στατιστικής ανάλυσης μιμητικών συμπεριφορών στην αναπτυσσόμενη δυάδα γονέα-βρέφους.* 5ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογικής Έρευνας, ΕΛΨΕ. Παν/μιο Πατρών. Πάτρα, 23-26/5/1996.
- *Σύγχρονα προβλήματα από την έρευνα στη Βρεφική Ψυχολογία.* 14ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχιατρικής. Ηράκλειο, 30/3 έως 3/4/1996.
- *Το κλουβί με τα πουλιά και τα ενδορφινογόνα χάδια.* Συνέδριο με θέμα Η Νευροψυχολογία ως κλάδος των Νευροεπιστημών. Τμήμα Ψυχολογίας, Παν/μιο Κρήτης. Ρέθυμνο, 24-26/11/1995.
- *Beyond the monologue land. Interdisciplinary Meeting entitled The Place of Psychology in Modern Science.* Laboratory of Developmental, Experimental and Cognitive Psychology, Department of Psychology, University of Crete. Rethymnon, 7-8/10/1995.
- *The enduring play of emotion and cognition in neonatal and early infant imitative games.* One-week-intensive course on Emotions and Cognition in Early Human Development. Department of Psychology, University of Crete and Department of General Psychology, University of Bergen, Norway. Rethymnon, 3-7/4/1995.
- *G. Kugiumutzakis. Neonatal imitation as communication.* 4th European Congress of Psychology, Department of Psychology, University of Athens. Athens, 2-7/7/1995.
- *Η Ψυχολογία και ο Φθόνος της Φυσικής.* Συνέδριο Ψυχολογίας, Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειο Παν/μιο. Αθήνα, 19-21/5/1994.
- *Η ανάπτυξη της μίμησης τους πρώτους έξι μήνες.* 4ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογικής Έρευνας. ΕΛΨΕ. Τμήμα Ψυχολογίας, Α.Π.Θ. Θεσσαλονίκη, 19-22/5/1993.
- *Μορφές συνεργασίας και συντονισμών στην πρόιμη αλληλεπίδραση μητέρας-βρέφους.* Σεμινάριο της Ελληνικής Εταιρείας Ψυχοθεραπείας Παιδιού και Εφήβου. Αθήνα, 22/2/1992.
- *Το προσχολικό πρόγραμμα της Παιδαγωγικής του Διαλόγου στη Σουηδία: Ένα επιστημονικό και πολιτικό λάθος.* 2ο Συμπόσιο για την Παιδεία, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Παν/μιο Πατρών. Πάτρα, 25-27/9/1992.
- *Αρχικός αδυνατισμός ή διάκριση εαυτού-άλλου στη γέννηση;* 4ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογίας, Σύλλογος Ελλήνων Ψυχολόγων. Αθήνα, 16-19/4/1992.
- *Imitation in mother-infant communication.* Symposium on Early Development: Current Theories and Research Findings. Department of Philosophy and Social Studies, University of Crete. Rethymnon, 26-27/4/1991.

■ *Homo και Epistemonicus: Για την ανθρώπινη αφέλεια των ψυχολόγων.* Ημερίδα του Συλλόγου Ελλήνων Ψυχολόγων με θέμα Ψυχολογία και Ψυχιατρική. Αθήνα, 5/5/1990.

■ *Σκόπιμη μιμητική συμπεριφορά σε νεογέννητα ηλικίας 10-45 λεπτών και η ανάπτυξή της τους πρώτους έξι μήνες της ζωής.* 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ψυχολογίας, Σύλλογος Ελλήνων Ψυχολόγων. Αθήνα, 5-7/2/1988.

6. Διοργάνωση επιστημονικών συναντήσεων στο Παν/μιο Κρήτης

Ο Γ. Κουγιουμουτζάκης έχει διοργανώσει με συναδέλφους και με τη συνδρομή φοιτητών τις ακόλουθες 12 επιστημονικές συναντήσεις στο Πανεπιστήμιο Κρήτης (βλ. [ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΣΥΜΠΟΣΙΩΝ](#)).

■ *Sharing in Nature and Culture.*

Department of Philosophy and Social Studies, Post-Graduate Programme *Civilization and Human Development* and Faculty of Medicine, Post-Graduate Programme *Brain and Mind Sciences*, University of Crete, Heraklion, 30-31/10/2009.

■ *Ανάπτυξη και εκπαίδευση Διδύμων- Συγκριτικές θεωρήσεις.*

Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης, Ηράκλειο, 15-16/12/2007.

■ *Music and Universal Harmony. In honour of Mikis Theodorakis.*

Συν-διοργάνωση με τον συνάδελφο Γιώργο Νικολακάκη. Department of Philosophy and Social Studies, University of Crete, Hersonisos, 10-11/3/2006.

■ *Αισθητική και Τέχνη: Διεπιστημονικές προσεγγίσεις. Στη Μνήμη Παναγιώτη και Έφης Μιχελή.*

Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 5-6/11/2005.

■ *Ερευνώντας τον εγκέφαλο και τον νου: Μέσα από ποια προοπτική;*

ΠΜΣ *Εγκέφαλος και Νους*, Ιατρική Σχολή, Τμήμα Βασικών Επιστημών, Παν/μιο Κρήτης. Ηράκλειο, 27-28/3/2004.

■ *Το αβέβαιον του Θανάτου.*

Συν-διοργάνωση με τον συνάδελφο Γ. Νικολακάκη. Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 11-12/11/2004.

■ *Η Ψυχολογία της Τέχνης και η «Τέχνη» της Ψυχολογίας.*

Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 5-6/12/2003.

■ *We Share, Therefore We Are. In honour of Jerome Bruner.*

Συν-διοργάνωση με την συνάδελφο Β. Τσούρτου. Department of Philosophy and Social Studies, University of Crete, Heraklion, 21-22/10/2002.

■ *Mutual Understanding: Between Nature, Nurture and Culture.*

Department of Philosophy and Social Studies, University of Crete & The Norwegian Academy of Science and Letters, Heraklion, 1-7/10/1998.

■ *The Place of Psychology in Modern Science.*
Department of Psychology, University of Crete, Rethymnon, 7-8/10/1995.

■ *Emotions and Cognition in Early Human Development.*
International interdisciplinary one-week intensive course. Department of Psychology, University of Crete, University of Bergen, University of Edinburgh and CNRS (Paris), 3-7/4/1995.

■ *Early Development: Current Theories and Research Findings.*
Department of Philosophy and Social Studies, University of Crete, Rethymnon, 26-27/4/1991.

Κύκλος επιστημονικών ομιλιών

■ Στο πλαίσιο της συνεργασίας με το ΠΜΣ *Εγκέφαλος και Νους* διοργανώθηκε από τον Γ. Κουγιουμουτζάκη ο *Κύκλος ομιλιών των διδασκόντων του ΠΜΣ* κατά το ακαδημαϊκό έτος 2010-2011, Τμήμα Ιατρικής, Παν/μιο Κρήτης, Ηράκλειο.

7. Επίτιμοι Διδάκτορες του Πανεπιστημίου Κρήτης (βλ. [ΑΡΧΕΙΟ ΑΝΑΓΟΡΕΥΣΕΩΝ](#))

Με εισηγήσεις και τεκμηρίωση του Γ. Κουγιουμουτζάκη προς τη Σύγκλητο αναγορεύτηκαν ομόφωνα Επίτιμοι Διδάκτορες του Παν/μίου Κρήτης:

α) ο καθηγητής Ψυχολογίας του Παν/μίου του Εδιμβούργου **Colwyn Trevarthen** (1996),

β) ο καθηγητής Ψυχολογίας του Παν/μίου της Νέας Υόρκης **Jerome Bruner** (2002) και

γ) ο συνθέτης **Μιχαήλ (Μίκης) Θεοδωράκης** (2005).

8. Σύνδεση με την Κοινωνία

Υπεύθυνος τριών προγραμμάτων (βλ. [ΑΡΧΕΙΟ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ](#))

1) Γ. Κουγιουμουτζάκης (2007, Άνοιξη).

Πρόγραμμα με τίτλο: **Οι φωνές των αφανών**

Υπό την αιγίδα του Παν/μίου Κρήτης και του Δήμου Γουβών

Ομιλητής: Γιάννης Κουγιουμουτζάκης

Τίτλοι εισηγήσεων

1. Οι φωνές των ηλικιωμένων και η ψυχολογία του θανάτου (5/4/2007)

2. Οι φωνές των εφήβων και η υπερτροφία του γνωστικού συστήματος (27/4/2007)

3. Οι φωνές των νηπίων και των παιδιών και οι κλέφτες του παιχνιδιού (13/5/2007)

4. Οι φωνές των εμβρύων, των νεογνών και των βρεφών (3/6/2007)

2) Γ. Κουγιουμουτζάκης (1996-1998).

Πρόγραμμα σύνδεσης του Π.Κ. με την τοπική κοινωνία

Υπό την αιγίδα του Παν/μίου Κρήτης, της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ρεθύμνης και του Δήμου Ρεθύμνου.

Ομιλητές: Μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας καθώς και κάτοικοι της τοπικής κοινωνίας.

Κατά τα ακαδημαϊκά έτη 1996-1997 και 1997-1998 πραγματοποιήθηκαν συνολικά **55** εισηγήσεις-συζητήσεις στο Ρέθυμνο (N=19) και στο Ηράκλειο (N=36).

3) Γ. Κουγιουμουτζάκης (1995-1997).

Πρόγραμμα σύνδεσης του Εργαστηρίου Ψυχολογίας. με την τοπική κοινωνία

Υπό την αιγίδα του Παν/μίου Κρήτης, της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ρεθύμνης και του Δήμου Ρεθύμνου.

Ομιλητές: Κουγιουμουτζάκης Γ., Βελλή Θ., Πλατσίδου Μ., Τριλίβα Σ., Κούτης, Α.

Το περιεχόμενο του συνόλου των εισηγήσεων προέρχεται κυρίως από την ψυχολογία της ανθρώπινης ανάπτυξης και την ψυχολογία/ψυχοπαθολογία της καθημερινής ζωής.

Κατά τα ακαδημαϊκά έτη 1995-1996 και 1996-1997 πραγματοποιήθηκαν συνολικά **58** εισηγήσεις-συζητήσεις στους Νομούς Ρεθύμνης (N=39 –Ρέθυμνο, Επισκοπή, Πέραμα, Σπήλι, Φουρφουράς) και Ηρακλείου (N=19 – Δαφνές, Γέργερη, Σίββας, Κασταμονίτσα).

Άλλες εισηγήσεις του Γ. Κουγιουμουτζάκη στο ευρύ κοινό

■ *Ο Ποιητής των Βρεφών.* Στο Συνέδριο Τέχνη και Πολιτισμός στα χρόνια της Ένωσης: Με την ευκαιρία της επετείου των 100 χρόνων από την Ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα (1913-2013). Πνευματικό Κέντρο Παναγίτσας Μασταμπά, 27-29/9/2013.

■ *Ο μουσικός νους των εμβρύων, των βρεφών και των νηπίων.* Ημερίδα του Ελληνικού Ωδείου Ηρακλείου. Ηράκλειο, 5/12 2012.

■ *Εφηβεία στον σύγχρονο κόσμο.* Ομάδα Γονέων Ι.Α.Κ.. Ηράκλειο, 16/6/2011.

■ *Αναπτυξιακές συνιστώσες της βρεφικής και της νηπιακής ηλικίας.* Ημερίδα πέντε νηπιαγωγείων της Αθήνας, Αθήνα, 25/1/2010.

■ *Νεογνά και βρέφη...Οι δάσκαλοι.* Κύκλος Επιμορφωτικών Σεμιναρίων για εκπαιδευτικούς και γονείς: Ψυχο-παιδιά: θέματα ανάπτυξης και προσαρμογής των παιδιών στην οικογένεια και το σχολείο. Κλάδος Σχολικής Ψυχολογίας της ΕΛΨΕ, ΠΜΣ Σχολικής Ψυχολογίας του Παν/μίου Αθηνών και Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία. Αθήνα, 27/1/2010.

■ *Μορφές παιδικής κακοποίησης στην ιστορία του είδους.* Σοροπτιμιστικός Όμιλος Ηρακλείου, Ηράκλειο, 13/12/2010.

■ *Οι άδειες αλάνες.* Ημερίδα της ΕΡΑ Ηρακλείου και του περιοδικού Ραδιοτηλεόραση. Ηράκλειο, 15/11/2008.

■ *Η προσφορά των ηλικιωμένων: Το μάθημα. Στη Μνήμη του εκπαιδευτικού Μιχαήλ Παπαχατζάκη.* Σύνδεσμος Πολιτικών Συνταξιούχων του Νομού Ηρακλείου. Ηράκλειο, 14/5/2008.

■ *Εφηβεία: Αλήθειες και ψέματα.* 3ο Λύκειο Ηρακλείου. Ηράκλειο, 1/4/2008.

■ *Παρουσίαση του βιβλίου Συμπαντική Αρμονία, Μουσική και Επιστήμη. Στον Μίκη Θεοδωράκη* (2007). Μέγαρο Μουσικής. Αθήνα, 13/12/2007, ΙΤΕ-Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης. Ηράκλειο, 16/1/ 2008, Δήμος Νέας Κυδωνίας, Γαλατάς, 27 /2/2008.

- *Η σημασία της νέας έκδοσης: Μαζί και πέρα από τον Φρόντ.* Παρουσίαση του βιβλίου Σίγκμουντ Φρόντ: Η ζωή του σε εικόνες και κείμενα. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης. Αθήνα, 1/2/2007.
- *Η ανάπτυξη των διδύμων.* Κύκλος Επιμορφωτικών Σεμιναρίων για εκπαιδευτικούς και γονείς: Ψυχο-παιδιά: θέματα ανάπτυξης και προσαρμογής των παιδιών στην οικογένεια και το σχολείο. Κλάδος Σχολικής Ψυχολογίας της ΕΛΨΕ, ΠΜΣ Σχολικής Ψυχολογίας του Παν/μίου Αθηνών και Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία. Αθήνα, 31/1/2007.
- *Εικόνες από τη ζωή ενός Εργαστηρίου Ψυχολογίας στην Ελλάδα και Οι ρίζες της ανθρώπινης σκέψης.* Ίδρυμα Μιχελή. Αθήνα, 2/12/2005.
- *Σχέσεις παιδιών και γονέων.* Ομιλία σε εργαζόμενους μεγάλου “σούπερ μάρκετ”. Ηράκλειο, 6/2/2004.
- *Οι σχέσεις των εφήβων με τους σημαντικούς άλλους και τους επικίνδυνους άλλους.* Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων του Πειραματικού Γυμνασίου και Λυκείου Ηρακλείου. Ηράκλειο, 18/10/2004.
- *Ψυχολογία και η αρχική κατάσταση του ανθρώπινου νου.* Βικελαία Δημοτική Βιβλιοθήκη Ηρακλείου. Ηράκλειο, 22 και 24/4/2002.
- *Ψυχολογικές έρευνες για τη δομή και τη λειτουργία της σύγχρονης οικογένειας.* Κέντρο Νεότητας Αγίου Τίτου. Ηράκλειο, 11/3/2002.
- *Ψυχολογία της τρίτης ηλικίας.* Χ.Ε.Η. Άγιος Παύλος. Ηράκλειο, 17/1/2002.
- *Όψεις της εφηβικής ανάπτυξης.* Ημερίδα της ΕΛΜΕ Ηρακλείου και του Συλλόγου Κοινωνιολόγων Ηρακλείου. Ηράκλειο, 29/9/2001.
- *Ανθρώπινη ανάπτυξη: Μοιραζόμαστε άρα υπάρχουμε.* 4ος Κύκλος ενημερωτικών συναντήσεων για γονείς. Δήμος Χανίων, Οργανισμός Δημοτικής Κοινωνικής Πολιτικής. Χανιά, 6/6/2001.
- *Όψεις της επικοινωνίας εφήβων και εκπαιδευτικών.* Εκπαιδευτική Ημερίδα, Πειραματικό Ενιαίο Λύκειο Ηρακλείου. Ηράκλειο, 30/4/2001.
- *Οι ρίζες του ανθρώπινου διαλόγου.* Ημερίδα για εργαζόμενους ξενοδοχείων. Χερσόνησος, 11/2/2001.
- *Σύγχρονες θεωρίες και ευρήματα για την ψυχολογία του αναπτυσσόμενου παιδιού και εφήβου.* Επιμορφωτική ημερίδα για γυμναστές της Ελληνικής Φίλαθλης Ομοσπονδίας Αντισφαίρισης και της Ένωσης Φίλαθλων Σωματείων Αντισφαίρισης Κρήτης. Ηράκλειο, 29/3/2000.
- *Σχέσεις παιδιών-γονέων κατά τα παιδικά και τα εφηβικά χρόνια.* Ομιλία στους γονείς και στους εκπαιδευτικούς που διοργανώθηκε από το Ινστιτούτο Αγγλικής Γλώσσας. Ηράκλειο, 6/12/1999.
- *Ψυχολογική υποδομή της οικογένειας.* Κέντρο Συμπαράστασης Οικογένειας, Ενορία Αγίου Τίτου. Ηράκλειο, 28/11/1999.
- *Ο ρόλος της Ψυχολογίας στην ανάπτυξη και την εκπαίδευση του αστυνομικού.* 1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Αστυνομίας. Ρέθυμνο, 26-27/9/1998.
- *Ψυχολογία της τρίτης ηλικίας.* Λύκειο Ελληνίδων Ρεθύμνου. Ρέθυμνο, 4/2/1998.
- *Η εγγενής διαλογική δομή και λειτουργία του ανθρώπινου νου: Ερευνητική μαρτυρία.* Δήμος Δράμας και Σύλλογος Θετικών Επιστημών Δράμας. Δράμα, 9-10/5/1997.
- *Ο μητρικός θηλασμός και η συμβολή του στην ανάπτυξη του ανθρώπου.* Παγκόσμια Εβδομάδα Μητρικού Θηλασμού, Σύλλογος Μαιών-Μαιευτών Κρήτης. Ηράκλειο, 1/11/1996.
- *Συν-ανάπτυξη γονέων-νηπιαγωγών και παιδιών: Ψυχολογική ανάπτυξη εμβρύων, νεογνών, βρεφών και νηπίων.* Σεμινάριο για γονείς και νηπιαγωγούς που διοργάνωσαν δύο Παιδικοί Σταθμοί-Νηπιαγωγεία. Αθήνα, 26-27/1/1996.
- *Η ανάπτυξη του ανθρώπινου νου μέχρι την εφηβεία.* Σχολή Δοκίμων Αστυφυλάκων Ρεθύμνης. Ρέθυμνο, 19/9/1995.

- *Η τρίτη ηλικία στη σύγχρονη εποχή.* Κέντρο Συμπαράστασης Οικογένειας. Ενορία Αγίου Τίτου. Ηράκλειο, 23/2/1995.
- *Μοιράζομαι άρα υπάρχω.* Σύλλογος Δασκάλων και Νηπιαγωγών Ν. Ηρακλείου. Ηράκλειο, 25/1/1995.
- *Τα νεογνά, τα βρέφη, τα νήπια και οι Άλλοι.* Επιτροπή Πρόληψης και Αντιμετώπισης των Ναρκωτικών. Ρέθυμνο, 23/1/1995.
- *Έμβρυα, νεογνά και βρέφη του ανθρώπου.* Μαθήματα Επαγγελματικού Προσανατολισμού, Κέντρο Νεότητας Αγίου Τίτου. Ηράκλειο. 6/11/1994.
- *Πρώιμες μιμήσεις στη βρεφική ηλικία.* ΣΕΛΔΕ Ηρακλείου. Ηράκλειο, 6/5/1992.
- *Οι γονείς των εφήβων στην ύπαιθρο: Προβλήματα και προβληματισμοί.* Πνευματικό Κέντρο Ζαρού. Ζαρός, 29/3/1992.
- *Η ψυχολογία της τρίτης ηλικίας.* Πολιτιστικός Σύλλογος Θέμος Κορνάρος, Σίββας Πυργιωτίσσης. Σίββας, 28/8/1991.
- *Η επίδραση των οπτικοακουστικών μέσων στην ψυχολογική ανάπτυξη βρεφών, παιδιών και εφήβων.* Σύλλογος Γονέων και Καθηγητών 4ου Γυμνασίου Ρεθύμνου. Ρέθυμνο, 19/5/1989.
- *Βοήθεια σε γονείς μετά τη γέννηση ενός παιδιού με προβλήματα δυσμορφίας.* Μαιευτική Κλινική, Βενιζέλειο-Πανάνειο Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου. Ηράκλειο, 25/5/1987.
- *Ικανότητα των νεογέννητων ηλικίας 10 έως 45 λεπτών να επικοινωνούν μέσω μίμησης.* Μαιευτική Κλινική, Βενιζέλειο-Πανάνειο Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου. Ηράκλειο, 20/3/1986.